

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

Terveyden ja
hyvinvoinnin laitos

14.5.2020
sovelletaan 1.6.2020 alkaen

Ohje koronavirustartuntojen ehkäisemisestä yleisötilaisuuksien ja yleisten kokoontumisten yhteydessä sekä julkisten tilojen käytössä

Lakiperusteet ja toimivaltaisuudet

Tartuntatautilain (1227/2016) 8 § mukaisesti aluehallintovirasto sovittaa yhteen ja valvoo tartuntojen torjuntaa alueellaan. Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä ohjaa ja tukee kuntia ja sosiaalihuollon ja terveydenhuollon toimintayksiköitä tartuntatautien torjunnassa, kehittää alueellisesti tartuntatautien diagnostiikkaa ja hoitoa sekä selvittää epidemioita yhdessä kuntien kanssa. Aluehallintovirasto ja sen toimialueen sairaanhoidopiirien kuntayhtymät tekevät yhteistyötä tartuntatautien torjunnassa. Aluehallintovirasto tekee tässä laissa säädetty hallinnolliset päätökset käyttäen hyväksi sairaanhoidopiirin kuntayhtymän, erityisvastuualueen ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantuntemusta.

Tartuntatautilain (1227/2016) 9 § mukaisesti kunnan velvollisuutena on järjestää alueellaan tässä laissa tarkoitettu tartuntatautien vastustamistyö osana kansanterveys-työtä siten kuin kansanterveyslaissa (66/1972), terveydenhuoltolaissa ja tässä laissa säädetään. Tartuntatautien vastustamistyöhön kuuluu tässä laissa tartuntatautien ehkäisy, varhaistoteaminen ja seuranta, epidemian selvittämiseksi tai torjumiseksi tarvittavat toimenpiteet sekä tartuntatautiin sairastuneen tai sairastuneeksi epäillyn tutkimus, hoito ja lääkinnällinen kuntoutus sekä hoitoon liittyvien infektioiden torjunta.

Ohjeen tarkoitus

Valtioneuvosto antoi 6.5.2020 periaatepäätöksen suunnitelmasta koronakriisin hallinnan hybridistrategiaksi. Periaatepäätöksen mukaan voidaan erityisjärjestelyin järjestää yli 50 henkilön yleisötilaisuuksia sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa, jos turvallisuus voidaan varmistaa asiakasmäärien rajaamisen, turvaetäisyyksien ja hygieniahjeistuksen avulla. Tämän ohjeen tarkoitus on tukea yleisötilaisuuksien, yleisten

kokousten ja kokoontumisten järjestämistä sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa turvallisesti koronaepidemian aikana. Ohjetta noudattamalla voidaan estää tartuntoja ja vähentää altistuneiden määrää. Ohjetta sovelletaan myös 1.6.2020 avattavien julkisten tilojen käytössä.

Ohjeessa kuvataan yleiset edellytykset COVID-19-tartuntojen ehkäisemiseksi ja altistuneiden määrän rajoittamiseksi. Ohjeesta ilmenevien edellytysten puitteissa tilaisuuksien ja toiminnan järjestäjät voivat laatia omia tilanne-, toiminta- tai tapahtumakohtaisia tarkempia suosituksiaan. Suurissa tapahtumapaikoissa voi olla samanaikaisesti useita pienempiä henkilöryhmiä, jotka eivät ole lähikontaktissa keskenään.

Paikalliset ja alueelliset tartuntataudeista vastaavat viranomaiset voivat tartuntatautilain 9 §:n mukaisesti avustaa näiden tilannekohtaisten suositusten laatimisessa. Tilaisuuksien ja toiminnan järjestäjien tulee suunnitella ja arvioida tartuntojen torjunnan mahdollisuudet ennen tilaisuuden tai toiminnan järjestämisestä päättämistä ja tilaisuuden toteuttamista.

Työnantajan ominaisuudessa toimivan tilaisuuden järjestäjän velvollisuuksista työntekijöiden suojaamiseksi säädetään erikseen. Julkisissa tiloissa työskentelevien osalta toimenpiteet perustuvat työnantajan tekemään riskinarvioon. Työterveyshuolto tukee työnantajaa riskinarviossa.

Yleisötilaisuuteen, yleiseen kokoontumiseen tai julkiseen tilaan ei saa tulla oireisena

Koronavirus aiheuttaa hengitystieinfektion, jonka oireita voivat olla mm. yskä, kurkkukipu, kuume, hengenahdistus, lihaskivut, vatsaoireet ja päänsärky (<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/taudit-ja-taudinaiheuttajat-a-o/koronavirus-covid-19>). Yleisötilaisuuteen, yleiseen kokoontumiseen tai julkiseen tilaan, jossa on muita henkilöitä samanaikaisesti paikalla, ei saa tulla jos on mitään sairastumiseen viittaavia oireita.

Riskiryhmään kuuluvat

Riskiryhmään kuuluvien suositellaan epidemian aikana välttämään lähikontakteja, eikä yleisötilaisuuksiin, yleisiin kokoontumisiin tai julkisissa tiloissa järjestettävään toimintaan osallistumista voida siten myöskään suositella. Jos osallistuminen on välttämätöntä, tulee tässä ohjeessa tarkoitettuja turvaetäisyyksiä ja hygieniasuosituksia noudattaa.

Vakavan koronavirustaudin riskiryhmät: <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/vakavan-koronavirustaudin-riskiryhmat>

Tarpeettomia fyysisiä kontakteja tulee välttää

Koronavirus tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana (<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/taudit-ja-taudinaiheuttajat-a-o/koronavirus-covid-19>). Tartuntojen torjumiseksi tarpeettomia fyysisiä kontakteja tulee välttää.

- Lähikontaktien välttämiseksi turvavälien ylläpitämisen mahdollisuus yleisötilaisuuksissa, yleisissä kokoontumisissa ja julkisissa tiloissa tulee turvata: henkilömäärä tulee rajata siten, että henkilöiden väliin jää vähintään 1–2 m.
- Tilanteissa, joissa saattaa syntyä jonoja tulee ihmisiä muistuttaa ja auttaa turvavälien pitämisessä. Turvavälien ylläpitoa voidaan varmistaa esimerkiksi riittävällä opastavalla henkilökunnalla, etäisyysopasteilla ja ehkäisemällä pitkien jonojen syntyä osallistujien saapumis- ja jakautumisjärjestelyin.
- Pisaratartunnan riski on herkästi tavanomaista suurempi esimerkiksi yhteislaulu- ja ryhmäliikuntatilanteissa, joten näissä ja vastaavissa tilanteissa turvavälien merkitystä on korostettava.

Hyvä käsi- ja yskimishygienia estää tartuntoja

Koronavirus tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana (<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/taudit-ja-taudinaiheuttajat-a-o/koronavirus-covid-19>). Oikein toteutettu yskimis- ja käsihygienia estää tartuntoja. Oikeisiin käytäntöihin ohjaa tiedotusmateriaalia suositellaan jaettavaksi työntekijöille ja vierailijoille tietoisuuden lisäämiseksi.

- Tultaessa sisätilaan tai rajattuun ulkotilaan käytetään käsihuuhdetta. Käsihuuhdetta tulee olla helposti saatavilla.
- Kätet pestään vedellä ja saippualla aina ennen ruokailua sekä aina aivastamisen tai yskimisen jälkeen tai kun kätet ovat näkyvästi likaiset. Kätet kuivataan kertakäyttöisiin paperisiin käsipyyhkeisiin. Jos käsienpesu ei ole mahdollista, käytetään käsihuuhdetta.
- Aivastamisen tai yskimisen yhteydessä suun eteen laitetaan kertakäyttönenäliina, joka heitetään heti käytön jälkeen pois. Jos nenäliinaa ei ole saatavilla, suojataan suu kyynärtaipeella. Kätet pestään tämän jälkeen.
- Maskia voi halutessaan käyttää ottaen huomioon siihen liittyvät ohjeet.

<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/infektioiden-ehkaisy-ja-torjuntaohjeita/kasienpesu-ja-yskiminen>

<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/ohjeita-kansalaisille-koronaviruksesta/kankaisten-kasvomaskien-kaytto-koronaviruspandemian-aikana>

<https://hyvatyo.ttl.fi/koronavirus/tietoa-itse-tehdyista-kasvomaskista>

Siivous

Koronavirus tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana, kun sairastunut yskii tai aivastaa. On mahdollista, että virus tarttuu myös kosketuksen kautta. Koronavirukset eivät säily pitkiä aikoja ilmassa tai pinnoilla.

Siivouksessa käytetään heikosti emäksistä yleispuhdistusainetta. Saniteettitiloissa siivousta voi tehostaa käyttämällä desinfiointiainetta. Noudatetaan Työterveyslaitoksen siivousohjeita.

- Pyyhitään kosketuspinnat, kuten ovenkahvat, käsinojat, tasot ja pöydät, valokatkaisijat ja hanat vähintään päivittäin, mielellään kahdesti päivässä. Sellaisessa ympäristössä, jossa kävijöitä on runsaasti, suositellaan puhdistamista 2–4 tunnin välein.
- Yhteiskäytössä olevien tietokoneiden ja päätteiden tai muiden välineiden käyttöä vältetään tai ne puhdistetaan aina käyttäjien välillä.

<https://hyvatyo.ttl.fi/koronavirus/ohje-siivoukseen>

Jos yleisötilaisuudessa tai yleisessä kokoontumisessa todetaan koronavirustartunta

Tartuntaketjujen selvitystyö kuuluu kunnan tai sairaanhoitopiirin tartuntataudeista vastaavalle lääkärille. Jos koronavirustartunta tilaisuudessa todetaan tartunta, selvitetään, onko tapahtunut altistumista, ja altistuneet pitää jäljittää ja asettaa tartuntatautilain mukaisesti karanteeniin 14 vuorokaudeksi. Tartunnanjäljityksen helpottamiseksi tilaisuuksien ja tapahtumien järjestäjillä tulisi mahdollisuuksien mukaan ja muun lainsäädännön edellytyksin olla tiedot osallistuneista henkilöistä. Yleisötilaisuuksien ja yleisten kokoontumisten henkilömääriä rajoittamalla ja eri ryhmien sekoittumista välttämällä voidaan vähentää altistuneiden määrää, mikäli henkilöiden joukossa todettaisiin koronavirustartunta.

Lasten ja nuorten leiritoiminnassa huomioitavaa

- Leirille voi osallistua vain oireettomana.
- Leireillä suositellaan toimimaan rajatuissa, enintään 50 henkilön ryhmissä, jotka majoittuvat, ruokailevat ja toimivat yhdessä siten, ettei synny kosketusta muihin mahdollisesti samaan aikaan samassa keskuksessa toimivien ryhmien kanssa. Näin rajataan lähikontaktien määrää leirin aikana, ja helpotetaan altistuneiden jäljitystyötä, jos leirillä todetaan koronavirustartunta.
- Yleisiä suosituksia hyvästä käsi- ja yskimishygieniasta sekä siivouksesta tulee noudattaa.

- Tarpeetonta fyysistä kosketusta vältetään (esimerkiksi kättely, halaaminen).
- Jos leiriläisellä todetaan leirin aikana koronavirusinfektioon sopivia oireita, tulee hänet ohjata erilliseen tilaan odottamaan, että poistuminen leiriltä on mahdollista. Hänen tulee hakeutua viiveettä koronavirustestiin. Mikäli koronavirustartunta todetaan, tulee altistuneet jäljittää ja asettaa karanteeniin. Leirin järjestäjän tulee tällaisessa tilanteessa olla yhteydessä paikalliseen tartuntataudeista vastaavaan yksikköön lisäohjeiden saamiseksi.

14.5.2020
gäller från 1.6

Anvisning om förhindrande av coronavirussmitta i samband med offentliga tillställningar och allmänna sammankomster samt vid användningen av offentliga rum

Lagstiftning och behörigheter

Enligt 8 § i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) samordnar och övervakar regionförvaltningsverket bekämpningen av smittsamma sjukdomar inom sitt område. Samkommunen för sjukvårdsdistriktet styr och stöder kommunerna och verksamhetsenheterna inom socialvården och hälso- och sjukvården inom bekämpning av smittsamma sjukdomar, utvecklar regionalt diagnostiken och behandlingen av smittsamma sjukdomar och utreder epidemier tillsammans med kommunerna. Regionförvaltningsverket och samkommunerna för sjukvårdsdistrikten inom dess verksamhetsområde ska samarbeta för att bekämpa smittsamma sjukdomar. Regionförvaltningsverket ska fatta de administrativa beslut som föreskrivs i denna lag genom att utnyttja den sakkunskap som finns i samkommunen för sjukvårdsdistriktet, i specialupptagningsområdet och vid Institutet för hälsa och välfärd.

Enligt 9 § i lagen om smittsamma sjukdomar ska kommunerna inom sina områden organisera bekämpningen av smittsamma sjukdomar enligt denna lag som en del av folkhälsoarbetet på det sätt som föreskrivs i folkhälsolagen (66/1972), hälso- och sjukvårdslagen och i denna lag. Bekämpande av smittsamma sjukdomar omfattar i denna lag förebyggande, tidigt konstaterande och uppföljning av smittsamma sjukdomar, behövliga åtgärder för utredning eller bekämpning av epidemier samt undersökning, vård och medicinsk rehabilitering av den som insjuknat eller misstänks ha insjuknat i en smittsam sjukdom samt bekämpning av vårdrelaterade infektioner.

Anvisningens syfte

Den 6 maj 2020 utfärdade statsrådet ett principbeslut om en plan för en hybridstrategi för hantering av coronakrisen. Enligt principbeslutet kan man med specialarrangemang

ordna offentliga tillställningar för över 50 personer inomhus och på avgränsade platser utomhus, om säkerheten kan tryggas genom begränsning av antalet besökare samt säkra avstånd och hygienanvisningar. Syftet med denna anvisning är att stöda ordnandet av trygga offentliga tillställningar och allmänna sammankomster inomhus och på avgränsade platser utomhus under coronaepidemin. Genom att följa anvisningen kan man förhindra smitta och minska antalet exponerade. Anvisningen tillämpas även vid användningen av de offentliga rum som öppnas den 1 juni 2020.

I anvisningen beskrivs allmänna förutsättningar för att förhindra spridningen av Covid-19 och begränsa antalet exponerade. Utgående från förutsättningarna som beskrivs i anvisningen kan de som arrangerar tillställningar och verksamhet utarbeta egna, mer detaljerade rekommendationer för specifika situationer, verksamheter eller tillställningar. Vid större platser där tillställningar ordnas kan det samtidigt finnas flera mindre grupper av människor som inte är i närkontakt med varandra.

I enlighet med 9 § i lagen om smittsamma sjukdomar kan lokala och regionala myndigheter som svarar för smittsamma sjukdomar bistå vid utarbetandet av sådana specifika rekommendationer. Arrangörerna ska planera och bedöma möjligheterna att förhindra smittspridningen innan de beslutar att ordna och genomför tillställningen eller verksamheten.

Det finns särskilda föreskrifter om skyldigheten att skydda anställda i fråga om arrangörer som fungerar som arbetsgivare. När det gäller personer som arbetar i offentliga rum grundar sig på åtgärderna på arbetsgivarens riskbedömning. Arbetshälsovården stöder arbetsgivaren i utarbetandet av riskbedömningen.

Kom inte till offentliga tillställningar, allmänna sammankomster eller offentliga rum om du har symptom

Coronaviruset orsakar en luftvägsinfektion och symptom på detta kan vara bl.a. hosta, ont i halsen, feber, andnöd, muskelvärk, magbesvär och huvudvärk (<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/sjukdomar-och-bekampning/sjukdomar-och-sjukdomsalstrare-a-o/coronaviruset-covid-19>). Man får inte komma till offentliga tillställningar, allmänna sammankomster eller offentliga rum där andra människor samtidigt närvarar om man har några som helst symptom som tyder på smitta.

Riskgrupper

Det rekommenderas att personer som hör till riskgrupperna undviker närkontakter under epidemins tid, och därmed kan deltagande vid offentliga tillställningar, allmänna sammankomster eller verksamhet i offentliga rum inte heller rekommenderas. Om det är nödvändigt att delta ska tryggas avstånd och hygienrekommendationer enligt denna anvisning iakttas.

Riskgrupper för allvarlig coronavirussjukdom: (<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/aktuellt/aktuellt-om-coronaviruset-covid-19/vanliga-fragor-om-coronaviruset-covid-19>)

Undvik onödig fysisk kontakt

Coronaviruset sprids i huvudsak genom droppsmitta (<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/sjukdomar-och-bekampning/sjukdomar-och-sjukdomsalstrare-a-o/coronaviruset-covid-19>). För att undvika smittspridning bör onödig fysisk kontakt undvikas.

- I syfte att undvika närkontakter bör möjligheterna att upprätthålla säkerhetsavstånd vid offentliga tillställningar, allmänna sammankomster och offentliga utrymmen tryggas: antalet personer bör avgränsas så att avståndet mellan var och en är minst 1–2 meter.
- I situationer där det kan uppstå köer bör man påminna folk om säkerhetsavståndet och hjälpa dem att upprätthålla det. Upprätthållandet av säkerhetsavståndet kan säkerställas till exempel genom tillräckligt med personal som instruerar om detta, instruktiv skyltning och genom ankomst- och indelningsarrangemang som förhindrar att det bildas långa köer.
- Risken för droppsmitta är lätt större än vanligt under till exempel allsångsevenemang eller idrott och motion som utövas i grupp, och därför bör betydelsen av att hålla säkerhetsavstånd inskräpas i dessa och liknande situationer.

God hand- och hosthygien förhindrar smittspridning

Coronaviruset smittar i första hand genom droppsmitta (<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/sjukdomar-och-bekampning/sjukdomar-och-sjukdomsalstrare-a-o/coronaviruset-covid-19>). Rätt genomförd host- och handhygien förhindrar smittspridning. Vi rekommenderar att information om korrekt beteende ska delas ut till anställda och besökare i syfte att öka medvetenheten om detta.

- När man kommer in i ett rum eller till ett begränsat utomhusutrymme, bör man rengöra händerna med handsprit. Handspriten ska finnas lätt till hands.
- Tvätta alltid händerna med tvål och vatten före måltiden och alltid när du nyst eller hostat eller om händerna är smutsiga så det syns. Torka händerna i engångspappershanddukar. Om det inte är möjligt att tvätta händerna, ska man använda handsprit.

- Skydda munnen och näsan med en engångsnäsduk när du hostar eller nyser. Släng omedelbart den använda näsduken i soporna. Om du inte har en näsduk till hands, hosta och nys mot armvecket. Tvätta händerna efteråt.
- Använd mask om du vill, med iakttagande av anvisningarna för hur det ska gå till.

<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/sjukdomar-och-bekampning/anvisningar-for-forebyggande-och-bekampning-av-infektioner/allmannahygienregler>

Användning av ansiktsmask av tyg under koronaviruspandemin

https://www.ttl.fi/sv/information-om-hemmagjorda-ansiktsmasker/?_ga=2.93276189.1284887559.1589465358-64553234.1589465358

Städning

Coronaviruset smittar i första hand som droppsmitta, när en person som insjuknat hostar eller nyser. Viruspartiklarna blir inte länge kvar i luften eller på olika ytor.

Vid städning ska man använda ett mildt alkaliskt universalrengöringsmedel. I sanitetsutrymmen kan städningen effektiveras genom användning av desinfektionsmedel. Läkta Arbetshälsoinstitutets städningsanvisningar.

- Torka av ytor som ofta berörs, som till exempel dörhandtag, armstöd, kontakt-och bordsytor, strömbrytare och vattenkranar minst en gång och helst två gången om dagen. I lokaler där det rör sig mycket folk rekommenderas rengöring med 2–4 timmars mellanrum.
- Undvik att använda datorer och dataterminaler som är i kollektivt bruk eller rengör dem efter varje enskild person som använt dem.

<https://www.ttl.fi/sv/stadanvisningar-for-att-forebygga-smitta-av-covid-19%e2%80%af/>

Ifall det konstateras föreligga coronavirussmitta vid en offentlig tillställning eller allmän sammankomster

För utredningen av smittkedjor svarar den läkare i kommunen eller sjukvårdsdistriktet som ansvarar för smittsamma sjukdomar. Om det konstateras föreligga coronavirussmitta vid en tillställning, ska det utredas huruvida andra personer har exponerats för smittan, och de som exponerats ska spåras upp och i enlighet med smittskyddslagen hållas i karantän i 14 dygn. I syfte att underlätta smittspårningen bör

den som arrangerar en tillställning eller sammankomst så långt det är möjligt och i enlighet med vad som förutsätts i övrig lagstiftning ha uppgifter om de personer som deltar i tillställningen eller sammankomsten. Det går att minska antalet personer som exponerats för smittan genom att begränsa antalet personer vid en offentlig tillställning och allmänna sammanomster samt genom att undvika att olika grupper blandas med varandra, om det senare skulle konstateras fall av coronavirussmitta bland dessa personer.

Bör observeras i lägerverksamhet för barn och unga

- Man får endast delta i ett läger om man är symptomfri.
- Lägerverksamheten rekommenderas försiggå i grupper om högst 50 personer som är inkvarterade, intar måltider och ägnar sig åt aktiviteter så att de inte kommer i kontakt med andra grupper som eventuellt befinner sig på samma lägercentral vid samma tidpunkt. På så vis begränsas antalet närkontakter under lägret och underlättas språningen av personer som exponerats för smittan, om det konstateras föreligga coronavirussmitta på lägret.
- Iaktta allmänna rekommendationer angående god hand- och hostningshygien samt städning bör iakttas.
- Undvik onödig fysisk kontakt (till exempel att skaka hand, att kramas).
- Om en lägerdeltagare under lägret konstateras ha symptom som passar in på coronavirusinfektion, ska han eller hon hänvisas till ett separat utrymme och vänta där tills det går att lämna lägret. Han eller hon måste utan dröjsmål söka sig till coronavirustestning. Ifall han eller hon konstateras ha smittan, måste de som exponerats för den spåras och försättas i karantän. Lägerarrangören ska i sådana fall vara i kontakt med den enhet som lokalt svarar för smittsamma sjukdomar för att få närmare anvisningar.